Sprawdzian: Kultura średniowiecza (klasa 1 liceum) Grupa A

Historia: sztuka romańska i gotycka, zakony, szkoły i uniwersytety, scholastyka, etos rycerski

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 13

7 zadań, 13 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Najstarszy uniwersytet w Polsce, założony przez króla Kazimierza Wielkiego w 1364 roku, nosił pierwotnie nazwę:

(A) Uniwersytet Jagielloński
(B) Akademia Zamojska
(C) Akademia Krakowska
(D) Szkoła Główna Koronna

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Dorobek polskiego średniowiecza:

[A] Kronika Galla Anonima
[B] Bogurodzica
[C] Freski z Pompejów
[D] Drzwi gnieźnieńskie
[E] Ołtarz Wita Stwosza

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–2 pkt)

Uzupełnij zdania dotyczące sztuki średniowiecznej: (1) Styl architektoniczny wcześniejszy, charakteryzujący się grubymi murami i niewielkimi, półkoliście zamkniętymi oknami, nosi nazwę stylu (1) _____ . (2) Styl architektoniczny późniejszy, wykorzystujący ostrołuk oraz duże okna z witrażami, nosi nazwę stylu (2) _____ .

(1) do wyboru: klasycystycznego / romańskiego / renesansowego / barokowego
(2) do wyboru: renesansowego / bizantyjskiego / barokowego / gotyckiego

Zadanie 4. (0–2 pkt)

Uzupełnij: Mnisi przepisujący rękopisy pracowali w pomieszczeniu zwanym (1) _____ . Styl architektoniczny dominujący w Europie Zachodniej w XI-XII w., z grubymi murami i półkolistymi łukami, to (2) _____ .

(1) do wyboru: refektarz / wirydarz / kapitularz / skryptorium
(2) do wyboru: gotyk / barok / romanik / renesans

Zadanie 5. (0–2 pkt)

(1) Najstarsza zachowana polska pieśń religijna to (1) _____. (2) Autorem pierwszej kroniki dziejów Polski jest (2) _____.

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Scharakteryzuj rolę uniwersytetów w kulturze średniowiecznej Europy, podając przykłady najstarszych uczelni.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Przedstaw założenia scholastyki i wymień jej przedstawicieli.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/kultura-sredniowiecza

Sprawdzian: Kultura średniowiecza (klasa 1 liceum) Grupa B

Historia: sztuka romańska i gotycka, zakony, szkoły i uniwersytety, scholastyka, etos rycerski

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 13

7 zadań, 13 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Architektura gotycka katedr średniowiecznych charakteryzuje się przede wszystkim:

(A) kopułami i kolumnadami w stylu antycznym (doryckim i jońskim)
(B) masywnym murem, małymi oknami i półkolistymi łukami romańskimi
(C) ostrymi łukami, żebrowymi sklepieniami i rozbudowanymi oknami witrażowymi
(D) płaskimi fasadami zdobionymi mozaikami w stylu bizantyjskim

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Gotyk charakteryzował się:

(A) łuk ostry, sklepienie krzyżowo-żebrowe, witraże
(B) masywne mury, łuk półkolisty, małe okna
(C) kopuły na pendentywach, mozaiki, ikony
(D) kolumny korynckie, tympanony i fryzy z metopami

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–2 pkt)

Uzupełnij: (1) Styl architektoniczny cechujący się ostrołukowymi sklepieniami, witrażami i strzelistością to styl (1) _____ . (2) Styl charakteryzujący się masywnymi murami i półokrągłymi łukami to styl (2) _____ .

(1) do wyboru: barokowy / bizantyjski / gotycki / renesansowy
(2) do wyboru: manierystyczny / romański / rokokowy / klasycystyczny

Zadanie 4. (0–2 pkt)

Uzupełnij: (1) Drugi etap nauczania na średniowiecznych uniwersytetach to (1) _____ . (2) Najstarszy europejski uniwersytet to uniwersytet w (2) _____ .

(1) do wyboru: bakalaureat / quadrivium / studium generale / trivium
(2) do wyboru: Oksfordzie / Paryżu / Krakowie / Bolonii

Zadanie 5. (0–2 pkt)

Uzupełnij zdania dotyczące kultury średniowiecza: (1) Styl architektoniczny charakterystyczny dla katedr z przełomu XII i XIII w., z charakterystycznymi ostrołukami, witrażami i przyporami, nazywa się (1) _____ . (2) Ruch zakonny założony przez św. Benedykta z Nursji, którego reguła brzmiała „ora et labora", to zakon (2) _____ .

(1) do wyboru: renesans / gotyk / barok / klasycyzm
(2) do wyboru: benedyktyni / dominikanie / franciszkanie / jezuici

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Opisz rolę Kościoła katolickiego jako instytucji kulturotwórczej w średniowiecznej Europie. Uwzględnij edukację, sztukę i naukę.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, jaką rolę odgrywały uniwersytety w średniowieczu, i opisz ich organizację.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/kultura-sredniowiecza

Sprawdzian: Kultura średniowiecza (klasa 1 liceum)

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A, B, D, E**

3. (2 pkt) **(1) romańskiego; (2) gotyckiego** — po 1 pkt za lukę

4. (2 pkt) **(1) skryptorium; (2) romanik** — po 1 pkt za lukę

5. (2 pkt) **(1) Bogurodzica; (2) Gall Anonim** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Uniwersytety średniowieczne wykształciły się z istniejących wcześniej szkół katedralnych i miejskich, jako korporacje (universitas) nauczycieli i studentów posiadające własne przywileje i autonomię. Nauczano na wydziałach sztuk wyzwolonych, prawa, medycyny i teologii, a językiem wykładowym była łacina, co ułatwiało mobilność uczonych w całej Europie. Do najstarszych uniwersytetów należały uczelnia w Bolonii (XI w.), Paryżu (XII w.) oraz Akademia Krakowska założona w 1364 r.
Punktacja: Geneza uniwersytetów - ze szkół katedralnych i miejskich (1 pkt). Organizacja - wydziały, łacina jako język wykładowy, autonomia (1 pkt). Przykłady - Bolonia, Paryż, Kraków (1 pkt). Łącznie 3 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wiara+rozum, logika Arystotelesa. Anzelm, Tomasz z Akwinu (Summa), Ockham (brzytwa).
Punktacja: Założenia(1)+przedstawiciele(1).

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (2 pkt) **(1) gotycki; (2) romański** — po 1 pkt za lukę

4. (2 pkt) **(1) quadrivium; (2) Bolonii** — po 1 pkt za lukę

5. (2 pkt) **(1) gotyk; (2) benedyktyni** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kościół był w średniowieczu główną instytucją kulturotwórczą. Kontrolował edukację — szkoły katedralne i klasztorne były jedynymi ośrodkami nauki, z których wyrosły pierwsze europejskie uniwersytety (Bolonia 1088, Paryż ok. 1150). Patronował sztuce: gotyckie katedry z witrażami (Chartres, Notre-Dame) i iluminowane manuskrypty zaświadczają o estetycznych ambicjach epoki. W nauce scholastycy, jak Tomasz z Akwinu, syntetyzowali teologię z filozofią Arystotelesa.
Punktacja: (1) Edukacja: szkoły katedralne i klasztorne — jedyne ośrodki nauki, z których wyrosły pierwsze uniwersytety (Bolonia, Paryż) (1 pkt). (2) Sztuka: budowa katedr romańskich i gotyckich, witraże, iluminowane manuskrypty, freski (1 pkt). (3) Nauka: scholastyka (Tomasz z Akwinu), skryptoria, teologia i filozofia (1 pkt). Maks. 3 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Centra kształcenia, scholastyka. Korporacje, 4 wydziały, trivium+quadrivium.
Punktacja: Rola(1)+organizacja(1).

Skala ocen (orientacyjna, 13 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	12–13 pkt
dobry (4)	10–11 pkt
dostateczny (3)	7–9 pkt
dopuszczający (2)	4–6 pkt
niedostateczny (1)	0–3 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/kultura-sredniowiecza**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.